

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Continet triplicem Tractatum: Primus est de Conscientia. Secundus agit de Merito. Tertius de Reviviscentia meritorum.

Lourenço, Agostinho

Leodici Eburonum, 1692

Sectio III. Vtrùm merita mortificata reviviscant ad totum præmium
essentiale?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80151](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80151)

hoc tamen solum est verum, quando tituli sunt diversae rationis, quales sunt illi, de quibus loquitur Trid. cit. nam quod gloria debeat justis, ut filiis, spectat ad dignitatem gratiae, quae naturae suae constituit justum filium Dei, & haerem gloriae, cum qua habet sufficientem proportionem: Quod verò eadem gloria debeat, ut corona, & merces ratione meritorum, spectat ad laudem, & commodum hominis bene operantis, & est titulus diversae rationis; siquidem confert novum jus iustitiae, quod filiatio per se non conferebat: at verò quando tituli sunt ejusdem rationis, qualiter sunt duo merita respectu ejusdem rationis, non est necessarium, imò est superfluum apponere duplex meritum propter idem primum, quando unum de se erat sufficiens ad totum illud primum, nisi aliud daretur specialis aliqua ratio id exigens.

34. Patet exemplo causarum physicarum, quia causa physica, si sint diversae rationis, possunt producere eundem effectum: non ita verò, si sint ejusdem rationis; siquidem tunc, cum una sufficiat ad producendum totum effectum, jam alia non habet quid producat; sicque ne dicamus, jam actum agere, dicendum est potius ab operatione cessare; ergo idem dicendum erit in causis moralibus, siue actibus meritoriis ejusdem rationis; si enim primus meruit totum primum, jam secundus non habebit quid mereatur; ac proinde dabitur meritum, cui nullum correspondeat primum ex parte Dei, quod est contra rationem meriti, & etiam contra rationem Iustitiae Divinae, cui competit redere unicuique secundum opera sua.

35. Dicent secundò, omnes actiones, & opera Christi Domini fuisse ejusdem rationis, & valoris, utpote quae omnia fuerint infiniti valoris; & tamen per omnia, & singula meruisse quidquid meruit; ac proinde pluribus tantum titulis meruisse idem primum; ergo etiam sic poterit justis dari idem primum essentiale, nempe eadem Beatitudo essentiale ob plura merita; consequenterque ob merita, quae habuerunt antecedenter ad peccatum, & postea redierunt per subsequenter poenitentiam, & ob merita, quae postea per ipsam poenitentiam, & alia bona opera acquisierunt.

36. Respondeo primò, aliquos dubitare, an plures illae actiones, quas Christus Dominus elicit, dicenda sint plura, vel unum tantum meritum? Nam P. Soar. tom. 1. in 3. part. d. 4. sect. 4. & d. 40. sect. 3. cum aliis tenet, esse unum tantum meritum, non quod qualibet actio Christi Domini non sufficeret ad promerendum omne primum, sed quia Deus ita disposuit, nempe, ut Christus Dominus, non unum tantum, sed omnibus suis actionibus nobis mereretur redemptionem, & omnem gratiam, sicque omnes suas actiones ad hunc finem dirigebat; ac proinde saltem ratione finis, dicuntur componere unum tantum meritum. Unde jam non sequitur, plura merita, quia plura, mereri unum, & idem primum: cum verò nobis constet, Deum decernere primum omnibus actionibus meritoriis hominum, non est dicendum, omnes uno tantum premio compensari.

37. Respondeo secundò negando consequentiam; est enim diversa ratio inter actus infinitos, quales sunt omnes, & singuli actus Christi Domini, & finitos, quales sunt omnes actus hominum iustorum; nam cum illorum quilibet sit infinitus, quilibet sufficit ad promerendum omne primum: unde si multiplicentur, cum praeter illud primum, non detur aliud, quod promereri possint; aliqui jam primus, cum esset infinitus, non mereretur

omne primum, non possunt diversa, sed unum, & idem primum, diversis tamen titulis promereri: at verò in hominibus justis, cum eorum actus sint finiti, quilibet potest mereri suum primum diversum; praeterim quando hoc est augmenti capax, ut supra diximus; sicque non est cur dicamus, dari unum, & idem primum propter plura merita.

Additur, quod pro hoc stat ratio iustitiae, quae in remunerandis meritis servari debet; non autem servaretur, si unum, & idem primum pro multis meritis daretur; siquidem aut nullum ex illis meritis ad aequalitatem compensaretur; nam unum, & idem primum non potest esse compensatio aequalis plurium actuum, quorum quilibet sufficeret ad illud promerendum: aut aliqui eorum manerent irremunerati; nam si unum, & idem primum daretur propter primum actum, qui ad illud promerendum satis erat, nihil aliud remaneret propter alios confendum; hoc autem est contra perfectionem Iustitiae Divinae redditurae unicuique secundum opera sua; ergo &c.

SECTIO III.

Utrum merita mortificata reviviscant ad totum primum essentiale?

DIFFICULTAS I. Utrum merita integrè redeant quoad totum primum sibi debitum, ita ut supra gratiam dispositionis propriam, ad tantam gratiam, & gloriam perducant hominem, ad quantam perducerent, si nunquam peccato fuissent interrupta? Affirmative. Ita Major. & Almain. in 4. dist. 14. q. 1. Gabr. q. 3. Marsil. q. 11. Ocham. q. 9. Sect. & Albert. dist. 22. q. 1. Richard. art. 8. Henric. quodlib. 5. q. 24. Aureol. in 4. dist. 14. q. 2. Medin. Cde Penit. q. 8. P. Soar. d. 2. de Revivisc. mer. sect. 2. n. 17. P. Vafq. 1. 2. d. 221. cap. 6. & in 3. p. q. 89. art. 5. dub. 3. P. Turrian. de Penit. d. 14. dub. 4. Pefam. in 3. p. q. 89. art. 5. P. Morcaeus opuscul. d. 12. cap. 8. & seqq. P. Marat. tract. de Penit. d. 15. Monestim. 1. 2. d. 36. q. 6. P. Tanner. tom. 4. d. 6. q. 5. dub. 2. P. Aegid. d. 2. de Penit. dub. 20. P. Lugo d. 11. de Penit. sect. 2. P. Becan. de Sacram. cap. 34. q. 3. P. Ripal. tom. 2. d. 91. sect. 7. n. 51. P. Amicus tom. 8. d. 8. n. 58. Durand. in 3. dist. 32. q. 2. aq. Palat. dist. 14. d. 6. Conclus. 1. & 2. P. Soar. Lust. tract. 1. de Penit. d. 4. num. 419. P. Arriaga tom. 3. d. 16. sect. 1. d. num. 2. & alii.

Probatur primò autoritate Scripturae, & Sanctorum Patrum. Ubi supra d. 1. à n. 6. quia D. Paul. & Sancti Patres ibi citati, sine limitatione docent, merita redire, & pristini laboris fructum, & abundantiam recuperare; sed nulla est ratio limitandi hunc fructum, & abundantiam ad partem tantum recuperandam, ut ex dicendis constabit; ergo &c.

Probatur secundò autoritate Concilii Trid. sess. 6. cap. 16. etiam supra cit. d. 1. à n. 15. quod, ut ibidem, & alibi vidimus, ad promerendam gloriam, eamque re ipsa consequendam, tres tantum conditiones in quolibet opere requirit, nempe, ut sit opus hominis iusti, in Deo, siue ex auxilio gratiae factum, & ut operans in gratia deccat; sed omnes haec tres conditiones insunt omnibus operibus mortificatis eorum, qui salvantur; ergo omnia omnem gloriam semel promeritam consequuntur.

Dicent.

42. Dicent 1. ad recuperationem totius gloriæ antea promerita, præter illas tres conditiones assignatas à Trid. cit. desiderari etiam quartam, nempe dispositionem præsentem præcedenti præmio præcedentium operum proportionatam, cujus conditionis Concilium non meminit. Sed contra, quia etiā posset quispiam ad gloriæ promerita consecutionem, præter easdem conditiones, desiderare quartam, nempe perpetuam gratiæ conservationem absque interruptione peccati; sed definitio Concilii non dat locū necessitati hujus conditionis ad consecutionem alicujus partis gloriæ antecedenter promerita; ergo neque necessitati dispositionis præsentis ad consecutionem totius gloriæ promerita.

43. Dicent 2. ex doctrina Concilii solum colligi redditum integræ gloriæ in patria conferendæ: non autem gratiæ retribuendæ in via statim post pœnitentiam. Sed contra, quia licet doctrina Concilii directè, & immediatè solum faveat redditui gloriæ in patria conferendæ, non verò gratiæ statim in via restituendæ (de quo infra) indirectè tamen, & mediatè etiam confirmat redditum gratiæ integræ statim in via recuperandæ. Patet, quia non potest post pœnitentiam redire meritum gloriæ, quin etiam redeat meritum gratiæ, quæ est prævia ad gloriæ, & simul cum gloriâ cadit sub meritum; sed præmium gratiæ statim conceditur in via simul cum ipsius merito, ut supra diximus tract. 2. d. 3. à num. 123. ergo ex redditu meritum gloriæ conferendæ in patria arguitur redditus meritum gratiæ conferendæ in via.

44. Probatur tertio, quia rationes, quibus supra probavimus meritum reviviscantiam, aut nihil probant; aut probant eorum integrum redditum; sed primum dicere erit temerarium, ut supra diximus; ergo dicendum est secundum. Probatur Major, quia ratio præcipua, quâ supra probavimus meritum reviviscantiam, ut videre est d. 1. à n. 44. est quia peccatum subsequens non potest impedire eorum redditum, nisi in genere causæ meritoria pœnæ, & eo genere post remissionem peccati quoad culpam & pœnam æternam non impediuntur; sed hæc ratio æquè probat integrum, ac partialem redditum meritum; siquidem peccatum remissum quoad culpam, & pœnam æternam, ut non impedit dignitatem meritum ad partem præmii, ita nec ad totum præmium, cum sit adæquatè remissum, & indignitas totius præmii omnino ablata, ac si nullum peccatum præcessisset; ergo sicut nullo præcedente peccato, nihil gratiæ, & gloriæ promerita demeretur, ita illo præcedente, & omnino remisso, nihil gratiæ, & gloriæ antecedenter promerita definit recuperari.

45. Dicent cum P. Henric. & P. Granad. merita redire integrè quoad dignitatem præmii: non ita verò quoad ipsum præmium; siquidem deficit dispositio, cui totum præmium respondeat. Sed contra primum, quia Deus confert præmium juxta dignitatem meritum; siquidem promissit mercedem juxta dignitatem laboris; ergo si redit tota dignitas ad præmium, etiam redit totum præmium; neque enim ubi est condignitas meritoria præmii, necessaria est alia dispositio ad præmium conferendum.

46. Secundò, quia peccati remissione restauratur integre prior meritum condignitas, ac si illud non fuisset interpositum, ut ipsi Adversarii fatentur; atqui, si nullum intercessisset peccatum, sufficeret ea meritum condignitas ad collationem totius præmii; ergo etiam sufficeret, cum sit eadem, intercedente peccato, remisso tamen per subsequentem gratiam. Confirmatur, quia gratis, & temerè ad

retributionem præmii exigitur alia dispositio, quam condignitas meriti, cum neque Sacra Pagina, neque Concilia, neque Sæcti Patres aliam exigant, neque ulla ipsorum testimonio necessaria ostendatur; ergo &c.

47. Probatur quartò, quia ad recuperandam totam pristinam gratiam, & gloriam, non exigitur immediatè dispositio positiva, sive pœnitentia, ut juxta illam conferatur quantitas pristinæ gratiæ, & gloriæ, sed solum dispositio negativa removens impedimentum peccati; siquidem pœnitentia non concurret ad reviviscantiam meritum, eorumque præmium, tanquam causa per se illorum, sed tantum ut causa prohibens, removensque impedimentum peccati, quod erat in causa, ne merita suum haberent effectum; sed per quameunque contritionem, vel etiam attritionem cum Sacramento, aufertur integrè peccatum; ergo quæcunque sufficit ad recuperandam integrè merita, & eorum præmium.

48. Probatur Major, quæ sola indiget majori probatione: Primò, quia si Deus absque prævia dispositione positivâ gratiam peccatori infunderet, redirent pristina merita integrè quoad præmium eis correspondens; siquidem etiam tunc eis competere conditiones, quas vendicat Trid. cit. ut fortiantur de condigno consecutionem gloriæ; & tamen tunc eorum redditus non fieret ex vi dispositionis positivæ; supponimus enim, Deum sine illa gratiam peccatori infundere; ergo &c.

49. Secundò, quia aut tota vis positiva, & congruitas dispositionis exhauritur collatione gratiæ novæ sibi æqualiter respondentis cum dispositione alterius pœnitentis nulla habentis merita præcedentia; aut non exhauritur: Si primum; ergo jam merita non redeunt ex aliquo concursu positivo, quem conferat ipsa dispositio, cum ejus vis, & congruitas sit exhausta, ut supponimus; sicque nulla erit ratio, cur limitentur ad hanc potius portionem præmii, quam ad illam, & tota præmii quantitas non restituatur: Si secundum; ergo licet ei reddatur tota portio gratiæ, quæ aliis daretur, nullis præcedentibus meritis, adhuc illa, cum non sit exhausta, poterit subiectum disponere, non solum ad gratiam pristinam æqualem gratiæ dispositionis propriæ, sed etiam ad omnem quantitatem gratiæ pristinæ; sicut enim ei dispositioni, ultra gratiam sibi de novo respondentem, manet vis, & congruitas positiva ad partem, ita etiam poterit superesse ad totam pristinam gratiam recuperandam.

50. Probatur quintò, quia reviviscere propriè dicitur, quod iterum redit ad eandem vitam, quam primò habebat; neque enim dicitur physicè resurgere, qui cum diversâ numero animâ ad distinctam numero vitam resurgit; sed vita meritum est gratia; ergo si reviviscunt, (ut diximus reviviscere,) ad eandem moraliter vitam resurgunt, & reviviscunt; alioqui non reviviscerent eadem numero moraliter merita: sicut non esset idem numero homo, qui non resurgeret ad eandem numero vitam substantialem; siquidem ut se habet anima rationalis in physicis; ita se habet gratia in moralibus; sed merita antecedenter ad peccatum vivebant ad totum præmium sibi correspondens; ergo ad idem reviviscunt per subsequentem gratiam, & remisso omnino peccato.

51. Probatur sextò, quia omnes modi, quibus Adversarii intendunt limitare præmii recuperationem, & totam, ac integram meritum reparationem adimere, liberi, ac voluntarii sunt, & difficultatibus pleni, ut ex alibi dictis constat, & ex infra dicendis constabit; ergo si redeunt, ut ipsi fatentur, ad integrum præmium redeunt.

T i t

Oppo-

Tom. 2.

52. Oppositam sententiam negantem merita adæquate redire, ita ut hominem ad tantam gratiam, & gloriam perducant, ad quantam eum perduxissent, si non fuissent per peccatum interrupta, docent Capreol. in 4. dist. 14. quest. 2. art. 1. Conclus. 2. Durand. in 3. dist. 31. quest. 2. corpor. & ad 2. Paludan. quest. 1. num. 28. D. Bonav. part. 2. art. 2. q. 1. & 2. Alens. part. 4. quest. 12. memb. 4. art. 5. ad 7. & art. 6. Ledesm. 1. part. 4. quest. 30. art. 2. Sor. dist. 16. quest. 2. art. 2. & 5. Alvar. de Auxil. d. 61. P. Valent. 3. part. d. 7. quest. 6. punct. 1. P. Henric. lib. 1. de Penit. cap. 34. P. Granad. tomo 5. cont. 7. tract. 6. d. 3. sect. 2. Sor. in 4. dist. 16. quest. 2. art. 5. Bannez. 2. 2. quest. 24. art. 6. dub. 6. Sylvius in 3. part. quest. 89. art. 1. D. Thom. 3. part. quest. 89. art. 5. ad 3. Cajet. ibid. Petr. Sor. lect. 6. de Penit. Victor. in Relect. de Augment. charit. Mayron. quest. 2. Bassol. dist. 14. quest. 3. art. 3. & communiter Thomistæ. Non tamen omnes hi Authores eodem modo hanc sententiam tuerentur, ut videre est apud P. Soar. cit. sect. 2. P. Ripal. cit. à num. 50. P. Amicum cit. à num. 41. & alios. Unde:

53. Prima eorum sententia asserit, merita solum redire quoad gratiam, & gloriam respondentem dispositioni, per quam homo iustificatur, quin ultra illam ratione meritorum præcedentium amplius donetur, ac si ea merita non præcessissent, sed eam, quæ sine meritis præcedentibus daretur, dari duplici titulo, nempe dispositionis præsentis, & meritorum præcedentium, & insuper gloriam accidentalem propter id, quod merita præcedentia elicerent. Ita Bannez. & Sylvius cit. Contra hanc sententiam jam supra egimus à num. 23. & quibus censuris carpatur à Doctoribus etiam Thomistis hæc doctrina Magistri Bannez, vidimus supra tr. 2. d. 3. à n. 24. Adhuc tamen in præsentia,

54. Rejicitur primò, quia si pœnitens meritis, & præmio gratiæ præcedentibus dives, non obtinet alios gradus gratiæ, quàm eos, qui correspondent præsentis dispositioni, & quos obtineret, etiam si nulla præcedentia merita, & gratiam habuisset, sequeretur primò, nihil ei prodesse revivisceniam meritorum, utpotè quæ solum esset de titulo, & non de re: Secundò, frustra D. Paul. & SS. Patres provocare fideles ad respiciendum spem revivisceniam meritorum, si nullus eis uberior fructus gratiæ, & gloriæ ex pristinis meritis colligendus non est per subsequenter pœnitentiam; hæc autem non sunt admittenda; ergo neque illud, ex quo sequuntur.

55. Dicent, Pœnitenti conferri eandem gratiæ, & gloriæ portionem duplici titulo, & propter merita præcedentia, & propter præsentem dispositionem. Sed contra primò, quia hoc jam supra impugnatum est à n. 30. Secundò, quia hoc non cadit in sensum à D. Paulo, & SS. Patribus intentum: neque est alicujus momenti ad finem, ad quem meritorum revivisceniam proponit, ut supra diximus. Tertiò, quia ineptum est ad meritorum remunerationem præmium illud, quod aliàs seorsim ab eis meritis retribuendum est; sed tale est donum gratiæ pœnitentiæ præsentis correspondens, cui retribuatur seorsim à meritis præcedentibus; ergo aut hæc manent irremunerata, quod est contra perfectionem Justitiæ Divinæ reddentis unicuique secundum opera sua: aut eis correspondet aliud præmium ab illo diversum.

56. Rejicitur secundò, quia aut in instanti justificationis præter contritionis congruitatem ad gratiam, adest condignitas meritorum præcedentium; aut non: si hoc secundum, ergo neque meritorum condignitas verè reviviscit; neque verè eorum titulo gratia justificationis confertur; quæ duo sunt

contra ipsum Bannez: Si primò; ergo præter gratiam congruitati pœnitentiæ respondentem, debet etiam adesse ulterior gratia condignitati meritorum præcedentium respondens: tum quia ubi adfunt distincta merita gratiæ, & gloriæ, adfunt etiam distincta præmia ipsius gratiæ, & gloriæ: tum etiam, quia Deus neminem privat præmio gratiæ, & gloriæ, quod de condigno meretur; privaret autem, si ulterior gratia, & gloria præcedentium meritorum non corresponderet, ut patet; ergo &c.

Rejicitur tertiò, quia condignitas meritorum præcedentium non potest redire ante, sed post remissionem peccati, per quod erat impedita; atqui post remissionem peccati non potest gratia respondens contritioni titulo meritorum præcedentium conferri; siquidem ante remissionem peccati ea gratia, cum sit remissionis principium, jam supponitur ad remissionem collata; præmium autem non supponitur ad meritum, imò è contrariò; ergo condignitati meritorum redeuntium post peccati remissionem correspondet aliud præmium, siue gratia diversa ab illa, quæ correspondet congruitati contritionis. Vide quæ supra diximus tract. 2. d. 3. à n. 25, ubi latè hanc doctrinam Magistri Bannez, refutavimus.

Secunda sententia tenet, hanc reparationem meritorum præcedentium fieri quidem quoad præmium essentiale sibi respondens, sed secundum quandam proportionalitatem contritionis ad merita: ita ut si contritio sit summa, quam pœnitens potest efficere, omnia præcedentia merita restituantur: si verò contritio sit minor maximâ, restitutio etiam meritorum non sit integra, sed in ea proportionem deficiat, in qua etiam deficit contritio; ac proinde si contritio sit v. g. in dimidia intentione, dimidia etiam meritorum pars restituitur: si autem sit in qualibet alia proportionem, in eadem etiam reparentur & merita. Ita Sor. & Ledesm. cit.

Fundatur, quia merita resurgunt, & reviviscunt juxta dispositionem pœnitentis; ergo si dispositio pœnitentis sit summa, comparatione factâ ad conatum ejus juxta vires gratiæ ipsi collatas, etiam meritorum restitutio erit summa, quæ in tali homine esse potest, sicque perfecta, & integra; consequenterque juxta proportionem contritionis erit etiam hujusmodi meritorum præcedentium restitutio.

Rejicitur tamen hæc sententia, & ejus fundamentum: Primò, tum quia levi utitur conjecturâ in re gravissimâ: tum etiam, quia supponit, hanc meritorum præcedentium reparationem fieri secundum conatum, & dispositionem pœnitentis, ut causam per se talis effectus in suo genere, quod libere assumit, quandiu id non probat; ergo &c.

Rejicitur secundò, quia falsò supponit, dari hanc contritionem summam: aut enim loquitur de contritione summa absolute: aut de summa possibili hîc, & nunc ex vi præsentis auxilii dati: Si primò, impossibilis est talis contritio; siquidem cum hæc, sicut & dilectio Dei, possit in infinitum augeri, nulla est assignabilis, quâ non sit assignabilis alia major; sicque nulla est absolute possibilis omnium summa: Si secundum, cum sæpè contingat, unum præveniri minori auxilio, quàm alium: si primus juxta mensuram sui auxilii eliciat contritionem ut duo, quæ respectu sui auxilii sit summa, acquireret restitutionem suorum meritorum: secundus verò, licet eliciat contritionem ut octo, cum non sit summa respectu sui auxilii, quia poterat eam elicere ut novem, non assequetur restitutionem præce-

præcedentium meritorum; sed hoc non videtur admittendum, ut patet; ergo &c.

62. Rejicitur tertio, quia ad consequendam gratiam, mediâ contritione, non requiritur contritio summa intensivè, etiam si hæc possibilis sit, sed sufficit, imò necessariò requiritur summa appetitivè; nam si non sit ita appetitivè summa, licet talis sit intensivè, non sufficit ad gratiam consequendam; ergo neque ad meritorum præcedentium revivisceniam necessaria erit summa illa intensio contritionis.

63. Rejicitur quarto, quia sequeretur, non posse hominem attritum cum Sacramento consequi præcedentium meritorum revivisceniam, etiam si habeat attritionem summam; siquidem hic non haberet tam perfectam dispositionem, quam poterat, utpotè cui deesset contritio, quæ etiam imperfecta superat omnem attritionem perfectissimam; sed hoc est falsum; siquidem attritio cum Sacramento sufficit ad gratiam consequendam; ergo etiam sufficit ad meritorum præcedentium revivisceniam; consequenterque ad hanc non est necessaria summa contritio.

64. Rejicitur quinto, quia si merita præcedentia reviviscerent juxta dispositionem hominis respicientis, quantitas gratiæ, in qua homo resurgit, inserviret ad taxandam gratiam debitam meritis præcedentibus; sed non inservit; siquidem hæc insurgit in ea intensio, quam antea habuit; ergo &c. Probatur Minor primò, quia licet homo hodie habeat gratiâ ut octo ex vi præcedentis dispositionis, si tamen heri, quando elicit actum meritorium, solum habebat gratiâ ut duo, talis actus dum reddit, non accipit valorem à gratiâ ut octo hodiernâ, sed à gratiâ ut duo hesternâ; ergo quantitas præsentis gratiæ non est mensura gratiæ præcedentis. Secundo, quia si ad mensuram præsentis dispositionis fieret reparatio gratiæ præcedentis, sequeretur, antiqua merita reviviscere, non solum secundum perfectionem præcedentem, sed etiam cum majori defumptâ à majori perfectione præsentis dispositionis, & gratiæ, si hæc fuerit major, ut potest, quam fuit præcedens; sed hoc nemo concedit; ergo neque illud.

SECTIO IV.

Aliorum sententia refutantur.

65. **T**ERTIA sententia affirmat, merita præcedentia redire quidem per subsequentem poenitentiam, sed juxta dispositionem à Deo taxatam, & nobis ignotam. Ita P. Valent. cit. Rejicitur tamen: Primò, quia oneri succumbentis est ad ignota Sacramenta recurrere; cum Theologici studii sit, ac laboris, obscura inquirere, & revelare. Secundo, quia P. Valent. cit. fatetur, gratiam præcedentem non redire ex vi solius præsentis dispositionis, sed etiâ meritorum præcedentium; sicque ea integrè adesse post poenitentiam, ut Deum moveant ad præmium conferendum; sed ea ex se sunt condigna toto præmio eis correspondente, Deumque movent ad totum restituendum; ergo non est, cur alia dispositio nobis ignota ad totius præmii restitutionem requiratur.

66. Rejicitur tertio, quia aut determinata illa dispositio, quam videtur exigere P. Valent. est necessaria ad meritorum reditum ex natura rei: aut ex sola Dei lege: Si primum; ergo principia, quæ testantur ejus naturalem necessitatem, poterunt etiam testari ejusdem intentionem, quin hæc soli judicio,

Tom. 2.

& notioni Dei committatur: ac proinde, si minimum meritum, nempe ut unum, ad sui reparationem exigat aliquam dispositionem, ea quidem erit saltem minima ut unum; & meritum ut duo dispositionem ut duo, sicque de aliis: sicut eo gradu, & proportionem definimus dispositionem poenitentis ad gratiam solum de congruo concessam, quin eam solius Dei notioni relinquamus. Non secundum; tum quia de tali lege aliquod testimonium daretur, cum tamen nullibi reperitur; tum etiam, quia ad integrum meritorum reditum nulla esset ex natura rei necessaria dispositio, quod non est dicendum; ergo &c.

67. Rejicitur quarto, ponamus dispositionem requisitam, & soli Deo notam hujusmodi esse, ut ad reditum gratiæ ut octo necessaria sit dispositio ut quatuor; & ad reditum gratiæ ut quatuor dispositio ut duo; admittit enim P. Valent. minorem exigi intentionem in dispositione, quam in gratiâ restituendâ: tunc sequeretur, illos, qui ante commissum peccatum habuissent merita inæqualia, æqualem in vi gratiam, & in patria gloriam recepturos, si æquali contritione à peccato resurgant, & statim moriantur; hoc autem est contra illud D. Paul. 1. Cor. 3. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum laborem. Et 2. Cor. 3. Referet unusquisque prout gesserit, sive bonum, sive malum: quæ loca Sancti Patres sine discrimine intelligunt de meritis tam semper vivis, quam peccato interruptis; ergo &c.

68. Quarta sententia defendit, præcedentia merita reviviscere quidem ad præmium essentiale, sed secundum proportionem charitatis, in qua resurgit homo, ad charitatem, quam per merita præcedentia fuerat consecutus, seu in qua erat, quando peccavit. Ita D. Thom. D. Bonav. Palud. Capreol. Cajet. Petr. Sor. & Alens. cit. apud P. Soar. d. 2. cit. sect. 2. num. 13. Quæ autem sit hæc proportio charitatis, ab his Doctoribus distinctè non explicatur; solum enim dicunt, merita resurgere, non secundum mensuram charitatis, in qua facta sunt, sed in qua homo resurgit: quæ quidem comparatio intelligenda est de charitate, in qua homo resurgit ex vi præsentis contritionis præcisè considerata, sine concursu præcedentium meritorum: sic enim aliquis certus gradus charitatis correspondet charitati.

69. Advertes primò, cum hujusmodi charitas, in qua homo resurgit, interdum possit esse major, interdum æqualis, & interdum minor, quam illa, quæ debebatur ex vi omnium meritorum præcedentium, juxta fervorem contritionis, per quam homo à peccato resurgit, prædictos Autores asserentes, valorem præcedentium meritorum non esse mensurandum ex charitate in qua facta sunt, seu à qua homo cecidit, sed ex illa, in qua resurgit, consequenter sentire, fieri posse, ut non omnia merita reviviscant, id est, non ad integrum præmium essentiale; siquidem cum eorum valor sit mensurandus ex sola charitate, in qua homo resurgit, si homo resurgat ad minorem charitatem ex vi præsentis dispositionis, non possunt merita præcedentia habere tantum præmium, quantum haberent, si semper fuissent viva: Si autem charitas, in qua homo resurgit, sit major; tunc, dicunt, posse resurgere omnia merita mortificata totaliter, & ad integrum præmium.

70. Addunt tamen Doctores cit. licet homo in prima contritione, sive excitatione à peccato non resurgat in charitate æquali præcedenti, posse in decursu